

Ekstravagante trappemiljøer var et af arkitekten Dorph-Petersens specialer som her i entreen på Chateau Château d'Aubiry i St.-Jean-Pla-de-Corts 25 kilometer udenfor Perpignan

Den danske arkitekt Dorph-Petersen markerede sig omkring år 1900 som en af Frankrigs store arkitekter med opgaver for royale personer og stenrige forretningsmænd. Han forblev dog livet igennem beskedenheden selv.

Forelsket i Frankrig og borgerskabets yndling

TEKST: Ove Bjørn, kunsthistoriker

La Belle époque i dansk streg

For godt hundrede år siden studerede to unge danskere ved Akademiet i Paris, Viggo Theodor Dorph-Petersen og Hans Georg Tersling. Herefter skiltes deres veje, idet Petersen rejste til Perpignan og Tersling til Menton. Begge markerede sig med bygninger, som stadig er en imponerende del af den sydfranske *La Belle époque*. I nr. 5/2011 præsenterede vi Hans Georg Tersling, denne gang tager vi fat på Dorph-Petersen.

“Det er jo en PETERSEN”. Den sætning høres indimellem løssluppet i det sydlige Frankrig, hvad enten man befinder sig i byer som Perpignan, Argelès-sur-Mer, Elne, Port-Vendres og Céret eller i det frodige bagland Pyrénées-Orientales.

Udtrykket høres som oftest, når en gruppe mennesker engageret betragter en bygning, det være sig et slot, en kirke, en skole, en villa eller et hotel. Med sætningen henviser de til arkitekten, og de fleste ved, at han har bygget de flotteste slotte i området. Måske de også ved at han er dansker, men som regel er det småt med viden om personen.

Bag navnet Petersen gemmer sig en usædvanlig historie om den unge snedker Viggo Dorph-Petersen (1851-1937), der rejste fra København i 1880 for i Paris at indskrive sig på *École des Beaux-Arts*. Her sugede han begærligt til sig af alt det

nye, ikke mindst hvordan man byggede Eiffel-tårnet og Hallerne. Men også opgøret med den stilrene og ret fantasiløse nyklassicisme, der prægede store dele af de europæiske metropoler, gjorde indtryk. Efter arkitektuddannelsen valgte han at blive i Paris, hvor der var opgaver at løse og meget at lære, og snart etablerede han egen tegnestue.

Fint skal det være

Hurtigt flyttede han tegnestuen til Perpignan ikke langt fra den spanske grænse, der med jernbanen fik en oplomstring uden lige. Nu kunne velhavende fra de større byer inde i landet hurtigt komme til kysten, og nye forretningsområder opstod til at servicere de mange tilflyttere og turister. La Belle époque's økonomiske boom gav bourgeoisiet frit spillerum, ingen hensyn, ingen forhindringer, alt var ►►

▲
15 millioner guldfranc kostede det at opføre Château d'Aubiry i Roussillon omkring år 1900. Det var så også inklusive kostbare facader af italiensk marmor, kunstfyldte trappemiljøer og store terrasseanlæg.

muligt - og alt blev forsøgt. Her passede den danske arkitekt perfekt ind, og han blev hele livet travlt beskæftiget med at tegne ekstravagante bygninger med alverdens former for tårne, enorme vinduespartier, bizarre karnapper, vægudsmykninger med glas og spansk keramik, imponerende gelændere af jern og guld samt orangerier med dristige stålskeletter.

Hans færdigheder og personlighed gjorde ham snart til det catalanske borgerskabs darling. Man stod i kø for at få ham til at løse opgaver, og man stod i kø for at få ansættelse på hans tegnestue.

Tre slotte på rad

Det blev til en meget omfattende virksomhed, ikke mindst med krævende opgaver for den stenrige Bardou-familie, der gennem et halvt århundrede havde tjent formuer på deres cigaretpapir, JOB. Ved Pierre Bardous død i 1892 overgik den enorme formue til de tre børn, og nu ønskede de at vise omverdenen, at de var noget særligt. De ville bo i hver deres slot,

og de gav Petersen opgaven at realisere deres drømme.

Dorph valgte en form, der trak en direkte linie til pragtværkerne Neuschwanstein, Linderhof og Herrenchiemsee, som kong Ludwig II byggede i Bayern nogle årtier tidligere. Men også inspirationen fra den franske arkitekt Viollet-le-Ducs romantiske bygninger er tydelig. Stilen kan bedst beskrives som et meget personligt og overlæsset mix af barok, borgerlig klassicisme og art nouveau - en besynderlig cocktail.

Sønnen Justin Bardou bad i 1895 Petersen opføre en passende bolig for sig og sin familie. Det blev *Château d'Aubiry* i St.-Jean-Pla-de-Corts ved Tech-floden 25 kilometer udenfor Perpignan - med kostbare facader af italiensk marmor, ekstravagante trappemiljøer og store terrasseanlæg.

Prisen var eksorbitant. 15 millioner guldfranc - dobbelt så meget som Københavns Rådhus, der blev bygget på samme tid.

◀ 2500 m² beboelse er der på Château d'Aubiry, som i dag ejes af en fransk industrimagnat.

At arkitekten var stolt over sin præstation, hersker der ingen tvivl om. I februar 1904 sendte han fire fotografier af slottet til sin professor på akademiet i København, Hans Jørgen Holm, med ordene : “Til min kjære gamle Mester fra hans inderlig og taknemlig hengivne Elev”.

Til slottet hørte store vinmarker, så hvad var mere oplagt end at lade Petersens tegning af slottet pryde vinflaskernes etiketter, og sådan er det stadig. I dag er slottet bolig for en fransk industrimagnat, som dog har sat det til salg.

Storhed og forfald

Til datteren Camille Bardou byggede han *Château du Parc Ducup de Saint-Paul* i udkanten af Perpignan. Indendøre var der imponerende trapper, udskaarne paneler og fantasifulde mosaikmønstre. Det store jordtilhørende rummede en park, haver, pilekrat, heste- og vognstalde, volierer og vinkældre. Men herligheden holdt kun i nogle årtier, så indtrådte forfaldet, og bygning og have led en krank skæbne. I dag ►►

ARKITEKT

bistand ved
nybyggeri og reovering

**Dansk arkitekt bosat i Frankrig siden 1990
medlem af den franske Arkitektorden
varetager byggeprojekter lige fra
skitseprojekt over byggetilladelsen
og faglig ledelse og styring af byggefasen**

www.pernillekirk.com

Pernille Kirk Christensen
Arkitekt DEAA

182, av. de Gairaut 06100 Nice
MOBIL / +33 (0) 6 22 58 73 08
E-MAIL / pernille.kirk@orange.fr

▲ *Château Valmy i bakkerne ved Argelès-sur-Mer - med udsigt til Middelhavet - blev indviet i 1906. I dag bebos slottet af en fransk familie, der stadig dyrker de tilhørende vinmarker og har indrettet lokalerne til conferencefaciliteter.*

er det ejet af et kirkesamfund, der bruger det som seminarium og hotel.

I 1906 kunne det tredje barn Jeanne indvie Château Valmy i bakkerne ved Argelès-sur-Mer. Det blev et af de første bygningsværker i Frankrig konstrueret over armeret beton, en teknik som Dorph-Petersen havde lært sig i Paris. Han fik lov til at udfolde sig frit - hverken inde eller ude blev der sparet på pompøse effekter, og selv mindre værelser fik sjældent en rumhøjde under fire meter. Møblementet blev tegnet af hans gode ven, den danske arkitekt Thorikild Henningsen, og resultatet blev monumentale sofaer og stole, velegnede som hvilemøbler, men tungere end tunge.

Jeannes ægtemand Jules Pams var en indflydelsesrig lokalpolitiker og i perioder minister i den franske regering under den 3. Republik. Derfor var det helt naturligt, at slottets navn skulle udtrykke nationens *gloire*, og hvad var bedre end navnet *Valmy*? Byen nord for Reims, hvor et af

revolutionskrigens største slag havde udspundet sig: Det slag som den første republik soldater i 1792 overraskende vandt over de europæiske hære, der ønskede at omstyrte det nye regime og genindføre kongedømmet.

Slottet er i dag bolig for en fransk familie, der driver de tilhørende vinmarker. I slottet er der indrettet lokaler til konferencer og nogle værelser til overnatning.

Middag med kongen

I Paris giftede Viggo Dorph-Petersen sig i 1881 med Anne-Marie David, men efter at børnene - en dreng og en pige - var kommet til, flyttede de til Sydfrankrig, hvor klimaet var godt for Anne-Maries svagelige helbred.

Petersen blev dansk konsul i 1906 og tildelt i 1923 Dannebrogordenen. Han fik en åben invitation af kong Christian X til at dinere på Amalienborg, når han om sommeren var i landet for at besøge sin familie.

Som 57-årig blev Petersen enkemand. Med sin fornemme status, de gode manerer og store hjælpsomhed var han dog et attraktivt parti, og i 1917 giftede han sig med den 25 år yngre Jeanne Bria. Selv ved sin død i 1937 forblev han i Frankrig. Han blev stedt til hvile på kirkegården i La Rochefoucauld, Poitou-Charentes, hvor også hans første kone og hendes familie var bisat.

De professionelle dokumenter som tegninger, kontrakter og æresbevisninger testamenterede han til en af sine elever, som dog undlod at bevare dem for eftertiden. Derfor er det mere end vanskeligt at give en samlet og dækkende beskrivelse af Petersens arbejder.

Men han er stadig synlig gennem de mange pompøse og til tider svulstige bygninger overalt i Pyrénées-Orientales, så det er ikke svært at konstatere, at han med sine værker skabte en særlig byggestil indenfor La Belle époque. Også fordi hans mange elever gik i hans fodspor. At

Der blev hverken sparet på detaljerne eller de kunstneriske indtryk, når arkitekten Dorph-Petersen fik frie udfoldelsesmuligheder af sin franske opdragsgivere. Og sådan ser der stadig ud i dag på Château d'Aubiry i St-Jean-Pla-de-Corts ved Tech-floden 25 kilometer udenfor Perpignan.

Billederne af *Chateau d'Aubiry* er udlånt af ejendomsmægleren Zenith Sothesby i Perpignan. Prisen på slottet vurderes til mellem 5 og 10 millioner euro. Det er et formidabelt landsted med 2.500 m² beboelse og 5 ha. park.

have arbejdet med eller for den berømte arkitekt var en anbefaling, der åbnede mange døre.

Derfor er begrebet en "PETERSEN" lig med en bygning af en helt særlig kvalitet og et ganske markant ydre. Er man i tvivl, skal man give trapperne stor opmærksomhed, for altid konstruerede han brede trapper, der optog meget rum.

I den årlige kulturweekend *Les Journées du Patrimoine*, hvor hele Frankrig åbner døre til lukkede områder og fortæller om kendte landsmænd - i år er det 17.-18. september - indtager Viggo Dorph-Petersen en fornem plads i Languedoc-Roussillon. I Vernet les Bains har man da også navngivet en gade efter ham. Den ligger mellem de to bygninger, som for alvor satte hans navn på alles læber: Casino og Hôtel du Portugal. ■

Sælg på auktion!

Til vore Internationale auktioner i København søges ældre og moderne kunst, antikviteter, kunsthåndværk, sølv, smykker og armbåndsure samt bøger, frimærker, mønter, vin og våben.

Bruun Rasmussen er med mere end 60 års erfaring blandt de ældste og største auktionshuse i Norden. Vores store internationale kundekreds og mange års markedsindsigt sikrer gode hammerslag på efterspurgte objekter.

For nærmere aftale om vurdering og eventuel indlevering, kontakt venligst vores repræsentant i Sydfrankrig:

Peter Koch

Mobil +33 (0)6 2200 3722

Telefon +33 (0)4 9297 6578

Mobil +45 4045 3403

Telefon +45 3692 1621

p.koch@bruun-rasmussen.dk

BRUUN RASMUSSEN
KUNSTAUKTIONER

Besøg os på bruun-rasmussen.dk